

WZÓR PIECZĘCI KASUJĄCEJ BON PALIWOWY

Pieczeń z napisem w kolorze czerwonym „SKASOWANO dnia ..... podpis .....” ma kształt prostokąta o wymiarach 70 mm x 25 mm. Wysokość liter w napisie „SKASOWANO” wynosi 6 mm, w napisach „dnia” oraz „podpis” — 4 mm.

770

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI

z dnia 30 maja 2001 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i przebudowie oraz remoncie jednostek pływających.

Na podstawie art. 237¹⁵ § 2 Kodeksu pracy zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i przebudowie oraz remoncie jednostek pływających.

2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do jednostek pływających o napędzie jądrowym.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o jednostce pływającej — należy przez to rozumieć statek morski i śródlądowy budowany i przebudowywany lub remontowany oraz jednostki lub obiekty pływające specjalnego przeznaczenia.

2. Remont jednostki pływającej obejmuje:

- 1) prace konserwacyjne i modernizacyjne,
- 2) naprawy gwarancyjne i między rejsami,
- 3) przeglądy i naprawy w celu uzyskania odpowiedniej klasy od instytucji klasyfikacyjnej.

3. Pracami szczególnie niebezpiecznymi przy budowie i przebudowie oraz remoncie jednostek pływających, w rozumieniu ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, są prace wykonywane w warunkach szczególnego zagrożenia dla zdrowia i życia pracowników, podczas których istnieje niebezpieczeństwo wybuchu gazu, uduszenia, poparzenia, zatrucia, porażenia prądem elektrycznym, napromieniowania substancjami radioaktywnymi, utonięcia lub upadku z dużej wysokości.

§ 3. Jeżeli instrukcje obsługi maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych przy budowie i przebudowie oraz remoncie jednostek pływających określają szczególne wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, należy stosować się do postanowień tych instrukcji.

Rozdział 2

Ogólne zasady bezpieczeństwa i higieny pracy

§ 4. 1. Jednostki pływające podczas budowy i przebudowy oraz remontu powinny mieć zapewnioną łączność z pogotowiem ratunkowym, strażą pożarną, służbą bezpieczeństwa i higieny pracy oraz służbą dyspozytorską.

2. Pracodawca ustala wykaz komórek organizacyjnych oraz jednostek gospodarczych, działających na terenie zakładu, w których powinny znajdować się plany rozmieszczenia jednostek pływających.

§ 5. 1. Przed przystąpieniem do budowy i przebudowy oraz remontu należy opracować dokumentację rozmieszczenia na jednostce pływającej:

- 1) sprzętu przeciwpożarowego,
- 2) dróg ewakuacyjnych i sygnalizacji,
- 3) tymczasowych instalacji elektroenergetycznych, wodnych, gazów technicznych, wentylacji i ogrzewania jednostki.

2. Przed przystąpieniem do remontu jednostki pływającej dokumentację, o której mowa w ust. 1, należy opracować nie później niż na 24 godziny przed rozpoczęciem prac.

§ 6. 1. Na każdym trapie burtowym lub przy samej burcie jednostki pływającej będącej w budowie i przebudowie oraz w remoncie powinny być umieszczone koła ratunkowe z linkami.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy jednostek pływających budowanych i przebudowywanych oraz remontowanych w doku.

§ 7. Prace uciążliwe dla otoczenia powinny być wykonywane na zmianach o najmniejszej liczbie pracowników.

§ 8. 1. Rejon prac szczególnie niebezpiecznych należy odpowiednio oznakować.

2. Przed przystąpieniem do prac, o których mowa w ust. 1, osoba kierująca bezpośrednio tymi pracami obowiązana jest uzgodnić z osobą kierującą budową i przebudową oraz remontem czas, termin i sposób wykonania tych prac oraz zapewnić nadzór nad ich przebiegiem.

§ 9. Po zakończeniu zmiany roboczej osoba bezpośrednio kierująca pracami powinna sprawdzić, czy wszyscy pracownicy opuścili swoje stanowiska pracy.

§ 10. 1. Ilość materiałów składowanych na jednostce pływającej, przeznaczonych do jej budowy i przebudowy oraz remontu, powinna być ograniczona do niezbędnego minimum; ilość i miejsce składowania tych materiałów ustala osoba kierująca budową, przebudową lub remontem.

2. Odpady materiałowe i inne zbędne przedmioty powinny być usuwane z jednostki pływającej bezpośrednio po zakończeniu określonej pracy, a najpóźniej po zakończeniu zmiany roboczej.

§ 11. 1. Maszyny i inne narzędzia pracy na jednostkach pływających powinny być umieszczane w sposób uniemożliwiający ich samoistne przemieszczanie się.

2. Niedozwolone jest pozostawianie materiałów, odpadów, narzędzi pracy i oprzyrządowania na rusztowaniach:

- 1) w pobliżu otworów i luków niezabezpieczonych zrębnicami,

2) na krawędziach pokładów,

3) w miejscach, w których mogłyby stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników.

§ 12. 1. Przed wydaniem pracownikowi oprzyrządowania i narzędzi zasilanych energią elektryczną należy każdorazowo sprawdzić ich sprawność eksploatacyjną oraz stan bezpieczeństwa przeciwporażeniowego.

2. Oprzyrządowanie i narzędzia, o których mowa w ust. 1, powinny być poddawane okresowej kontroli stanu technicznego, zgodnie z wymaganiami producenta i Polskich Norm oraz z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Naprawę oprzyrządowania i narzędzi, o których mowa w ust. 1, powinni przeprowadzać wyłącznie pracownicy posiadający odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia do dokonywania tych napraw.

§ 13. Niedozwolone jest dokonywanie napraw maszyn i urządzeń technicznych znajdujących się w ruchu, będących pod ciśnieniem lub pod napięciem prądu elektrycznego.

§ 14. Przed zamknięciem włazów lub napełnieniem zbiorników należy upewnić się, czy w zbiornikach nie ma osób, zbędnych przedmiotów lub zanieczyszczeń.

§ 15. W pobliżu wejść na jednostkę pływającą powinny znajdować się nosze lub inne urządzenia techniczne przeznaczone do transportu pionowego osób poszkodowanych w razie wypadku.

§ 16. 1. W pomieszczeniach jednostek pływających powinna być zapewniona skuteczna wentylacja i ogrzewanie.

2. W pomieszczeniach, w których nie można zapewnić ze względów technicznych skutecznej wentylacji lub ogrzewania, należy zaopatrzyć pracowników w niezbędne środki ochrony indywidualnej.

§ 17. 1. Oświetlenie na jednostce pływającej powinno zapewnić dostateczną widoczność stanowisk pracy, przejść, progów, stopni, uskoków, zagłębień, otworów i innych przeszkód oraz miejsc niebezpiecznych.

2. Rodzaj oświetlenia oraz rozmieszczenie punktów świetlnych nie powinny powodować olśnienia wzroku pracownika.

Rozdział 3

Prace pożarowo niebezpieczne

§ 18. Pracodawca powinien budować i przebudowywać oraz remontować jednostki pływające, z uwzględnieniem przepisów o ochronie przeciwpożarowej.

§ 19. Wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych określonych w instrukcjach może być prowadzone tylko na podstawie pisemnej zgody osoby kierującej budową i przebudową oraz remontem jednostki pływającej, zamieszczonej w książce prac pożarowo niebezpiecznych zawierającej informację o niezbędnych sposobach i środkach zabezpieczenia przeciwpożarowego.

§ 20. 1. Forma i sposób prowadzenia książki prac pożarowo niebezpiecznych powinny być zgodne z przepisami o ochronie przeciwpożarowej.

2. W książce prac pożarowo niebezpiecznych w szczególności należy zamieścić:

- 1) termin i miejsce wykonania pracy,
- 2) liczbę zatrudnionych osób,
- 3) nazwisko osoby kierującej pracą,
- 4) zgodę kierownika budowy i przebudowy oraz remontu na rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych,
- 5) sposoby zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- 6) potwierdzenie przyjęcia do wiadomości warunków wykonywania przez wykonawców określonej pracy,
- 7) informację wykonawcy o zakończeniu pracy,
- 8) uwagi służb kontrolnych.

§ 21. Osoby zatrudnione przy budowie i przebudowie oraz remoncie jednostek pływających powinny zostać przeszkolone z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Rozdział 4

Transport wewnątrzzakładowy

§ 22. 1. Ruch samochodów osobowych na terenie zakładu prowadzącego budowę i przebudowę oraz remont jednostek pływających powinien zostać ograniczony do niezbędnego minimum.

2. Szczegółowe zasady korzystania z dróg na terenie zakładu i wewnątrz pomieszczeń produkcyjnych określa instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy opracowana przez pracodawcę.

§ 23. 1. Ciągi komunikacyjne na jednostce pływającej powinny być wyznaczane i rozbudowywane na bieżąco w miarę postępu prac przy budowie i przebudowie oraz remoncie, zgodnie z dokumentacją konstrukcyjną tej jednostki.

2. Otwarte luki o zrębnicach niższych niż 0,75 m oraz inne otwory znajdujące się na jednostce pływającej powinny być zabezpieczone zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 24. 1. Nabrzeża, przy których prowadzona jest budowa i przebudowa oraz remont jednostek pływających, powinny być wyposażone w drabinki zejściowe, sięgające co najmniej 0,5 m poniżej najniższego poziomu wody i rozmieszczone względem siebie w odległości nieprzekraczającej 50 m, oraz w koła ratunkowe z linką asekuracyjną, rozmieszczone nie rzadziej niż co 50 m.

2. Krawędzie doków i pochylni w miejscach, w których różnica poziomów przekracza 1 m, powinny być zabezpieczone odpowiednimi barierkami.

§ 25. 1. Schodnie, trapy, drabiny i pomosty, łączące jednostkę pływającą z lądem lub pomiędzy jednostkami, powinny być wykonane zgodnie z dokumentacją techniczną. Dopuszczalne obciążenie trapów i pomostów powinno być oznakowane w sposób trwały, na widocznym miejscu.

2. Każda budowana i przebudowywana oraz remontowana jednostka pływająca, której długość przekracza 30 m, powinna posiadać co najmniej dwa połączenia komunikacyjne z lądem lub inną jednostką pływającą.

§ 26. Nawierzchnie placów nabrzeży i stanowisk przeznaczonych do prac montażowych i składowania materiałów powinny być utwardzone oraz wyposażone w tablice informujące o ich maksymalnym dopuszczalnym obciążeniu.

§ 27. 1. Przy obsłudze urządzeń transportowych mogą być zatrudnione tylko osoby mające odpowiednie kwalifikacje i aktualne uprawnienia do obsługi danego urządzenia.

2. Czynności hakowego może wykonywać pracownik posiadający aktualne uprawnienia i odzież roboczą lub ochronną odpowiednio oznakowaną.

3. Kierowca platformy samobieżnej poruszającej się po terenie zakładu powinien posiadać upoważnienie pracodawcy oraz co najmniej kwalifikacje kierowcy uprawniające do prowadzenia samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t.

4. Kierowca pojazdów mechanicznych przeznaczonych do przewozu ładunków w pakietach lub pojemnikach powinien posiadać co najmniej kwalifikacje kierowcy uprawniające do prowadzenia pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t.

5. Kierowca żurawia samojezdnego powinien posiadać kwalifikacje określone w ust. 3 oraz uprawnienia do obsługi dźwignic.

§ 28. Urządzenia transportowe należy zabezpieczać przed ich samoczynnym uruchomieniem przez osoby nieupoważnione.

§ 29. Dźwignica, w której kabina operatora jest usytuowana na wysokości co najmniej 30 m od poziomu ustawienia dźwignicy, powinna być wyposażona w pomocniczy dźwignik osobowy.

§ 30. 1. Przemieszczenie ładunków za pomocą dźwignicy powinno odbywać się za pomocą atestowanych zawiesi niewykazujących objawów zużycia lub uszkodzenia, odpowiednio dobranych do masy i kształtu przemieszczanych ładunków.

2. Maksymalne obciążenie zawiesi połączonych ze sobą za pomocą szaki nie może przekroczyć najwyższego, dopuszczalnego obciążenia roboczego najślabszego zawiesia.

3. Stan techniczny lin i łańcuchów, zawiesi i podnośników oraz uchwytów i łączników powinien być, przed

ich wydaniem użytkownikowi, sprawdzany każdorazowo przez wydającego. Kryteria oceny stanu technicznego powinny być zgodne z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy lub dokumentacją techniczno-ruchową producenta.

4. Niedozwolone jest:

- 1) wciskanie w rozwarcie haka zawiesi i łańcuchów,
- 2) wykonywanie jednocięgowych zawiesi z lin współzwitych.

§ 31. 1. Zawiesia należy mocować do podnoszonych przedmiotów przez opasanie, za pomocą uchwytów, szakli lub z zastosowaniem haków.

2. W miejscach styku z ostrymi krawędziami zawiesia powinny być chronione podkładkami zabezpieczającymi liny lub łańcuchy przed ewentualnym uszkodzeniem.

3. Łańcuchy lub liny opasujące ładunek należy układać bez węzłów i przekręceń. Zagięcia zawiesia linowego powinny być oddalone od końca pętli mocującej co najmniej o 0,3 m i znajdować się poza splotem liny.

4. Rodzaj i długość zawiesi używanych przy pracach transportowych powinny być zgodne z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 32. Niedozwolone jest użytkowanie w transporcie pojemników, palet i innych urządzeń ładunkowych, które nie posiadają wymaganych i ważnych atestów.

§ 33. Podnoszenie i obracanie sekcji kadłuba lub innych elementów wielkogabarytowych oraz praca zespołowa dźwignic powinny być wykonywane pod nadzorem osoby bezpośrednio kierującej tymi pracami.

§ 34. Praca dźwignic usytuowanych na zewnątrz pomieszczeń, w temperaturze poniżej minus 20°C, może być wykonywana tylko w sytuacjach wyjątkowych, za zgodą pracodawcy.

§ 35. Przy wykonywaniu operacji odwracania sekcji kadłuba łączna masa podnoszonego ładunku i oprzyrządowania transportowego nie powinna przekraczać 80% dopuszczalnego udźwigu pojedynczej dźwignicy lub dopuszczalnego sumarycznego udźwigu dźwignic przy pracy zespołowej.

§ 36. 1. Przy przemieszczeniu sekcji kadłuba łączna masa podnoszonego ładunku i oprzyrządowania transportowego nie może przekraczać:

- 1) 90% dopuszczalnego łącznego udźwigu, jeśli operację wykonują suwnice pracujące zespołowo,
- 2) 85% dopuszczalnego łącznego udźwigu, jeśli operację wykonują żurawie pracujące zespołowo.

2. Użycie dźwignic o różnych jednostkowych dopuszczalnych udźwigach do podnoszenia zespołowego wymaga zgody osoby nadzorującej pracę dźwignic zakładowych.

§ 37. 1. Żurawie pływające mogą być użyte do podnoszenia zespołowego, jeśli szybkość wiatru nie prze-

kracza 5 m/s, a pontony tych żurawi zostały umocowane w sposób uniemożliwiający ich ruchy poprzeczne i wzdłużne względem siebie.

2. Podczas pracy zespołowej dźwignic pływających należy w rejonie ich pracy wstrzymać wszelki ruch innych jednostek pływających.

§ 38. Przemieszczanie ładunków przy zastosowaniu zespołowej pracy dźwignic jest dozwolone pod warunkiem użycia odpowiedniej trawersy oraz przestrzegania wymagań dozoru technicznego w tym zakresie.

§ 39. 1. Manewr transportowania ładunku powinien być odpowiednio sygnalizowany.

2. Rusztowania i inne elementy, znajdujące się w pobliżu podnoszonego lub opuszczanego ładunku, nie mogą znajdować się w odległości mniejszej niż 1 m od obwodu okręgu, jaki może zatoczyć najbardziej wysunięty element tego ładunku.

§ 40. 1. Ręczne naprowadzanie zawieszono na dźwignicy elementu konstrukcyjnego jest dopuszczalne wyłącznie przy jego montowaniu i tylko w ostatniej fazie transportu.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, oraz wchodzenie pod lub na przedmiot zawieszony na dźwignicy, a także sposób zabezpieczenia pracowników podczas tych czynności powinny być zgodne z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 41. 1. Obowiązek zabezpieczenia transportowanych przedmiotów przed przesunięciem, przewróceniem lub wypadnięciem spoczywa na kierowcy i osobie kierującej pracami transportowymi.

2. Środki transportu kołowego przewożące elementy, których rozmiary powodują przekroczenie skrajnych obrysów dróg wewnątrzzakładowych, powinny być pilotowane i oznakowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo transportu.

§ 42. 1. Haki i zaczepy należy mocować wyłącznie do uchwytów i otworów przewidzianych do tego celu w konstrukcji przedmiotu podnoszonego lub w kadłubie jednostki pływającej.

2. Uchwyty nośne służące do transportu, montażu, dociągania sekcji i wieszania wciągników powinny być atestowane, a wielkość dopuszczalnego obciążenia powinna być na nich oznakowana w sposób widoczny i trwały.

3. Spawanie uchwytów nośnych, o których mowa w ust. 2, może być wykonane przez spawacza posiadającego odpowiednie uprawnienia. Obok spawu powinny być zamieszczone w sposób widoczny i trwały znaki rozpoznawcze spawacza oraz osoby odbierającej pracę wykonaną przez spawacza.

§ 43. Transport na jednostkę pływającą elementów wyposażenia, których wysokość przekracza wysokość podnoszenia żurawia użytego do tej operacji, jest do-

puszczalny pod warunkiem zastosowania odpowiedniego oprzyrządowania zgodnie z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy.

Rozdział 5

Praca na wysokości

§ 44. Sposób montażu i demontażu oraz zasady eksploatacji rusztowań służących do celów montażowych lub transportowych na jednostce pływającej będącej w budowie i przebudowie oraz remoncie określa dokumentacja techniczna tych rusztowań.

§ 45. Rusztowania o wysokości co najmniej 1 m oraz rusztowania służące do montowania i transportu ciężkich konstrukcji, niezależnie od ich wysokości, powinny być dopuszczone do eksploatacji po uprzednim sprawdzeniu prawidłowości ich wykonania i montażu przez zakładowy nadzór techniczny.

§ 46. Na rusztowaniach w pobliżu przejść, w miejscach dobrze widocznych, powinny być wywieszone tablice informujące o dopuszczeniu rusztowania do eksploatacji oraz o wielkości maksymalnego dopuszczalnego obciążenia ich pomostów.

§ 47. Odległość pomostu rusztowania od kadłuba jednostki pływającej lub innej konstrukcji nie powinna przekraczać 0,1 m.

§ 48. Niedozwolony jest montaż i demontaż rusztowań zewnętrznych na jednostkach pływających:

- 1) podczas burzy i przy wietrze o sile powyżej 5° w skali Beauforta (10 m/s),
- 2) w czasie gęstej mgły, gołoledzi, ciągłych opadów deszczu i śniegu.

§ 49. Przy budowie i przebudowie oraz remoncie jednostki pływającej niedozwolone jest stosowanie rusztowań wiszących o konstrukcji nośnej wykonanej z drewna lub lin.

§ 50. Przy budowie i przebudowie oraz remoncie jednostki pływającej w uzasadnionych sytuacjach dopuszcza się stosowanie koszy i pomostów podwieszanych na haku żurawia lub ciągnach własnych, zgodnie z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy oraz według zasad ustalonych przez właściwy terenowo organ dozoru technicznego.

§ 51. Przy pracach wykonywanych z użyciem ławek bosmańskich należy stosować sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości i utonięciem, a w szczególności stosować: liny asekuracyjne, szelki bezpieczeństwa, kamizelki wypornościowe i inne urządzenia zabezpieczające.

§ 52. 1. Rusztowanie pływające może być dopuszczone do eksploatacji po uzyskaniu karty bezpieczeństwa właściwego urzędu morskiego.

2. Rusztowanie powinno być zamocowane w sposób wykluczający możliwość odsunięcia się jednostki pływającej od burty.

3. Niedozwolone jest przebywanie osób na pomostach roboczych rusztowania w czasie jego przemieszczania.

§ 53. Niedozwolone jest wykonywanie prac z użyciem koszów, ławek bosmańskich oraz rusztowań zawieszonych lub ustawionych na zewnątrz kadłuba jednostki pływającej:

- 1) podczas burzy lub przy wietrze o sile powyżej 5° w skali Beauforta (10 m/s),
- 2) w temperaturze poniżej minus 10°C,
- 3) w czasie gęstej mgły, gołoledzi, ciągłych opadów deszczu lub śniegu.

Rozdział 6

Instalacje energetyczne oraz gazów technicznych

§ 54. 1. Elementy służące do łączenia poszczególnych instalacji energetycznych oraz instalacji gazów technicznych powinny różnić się sposobem łączenia, w celu zabezpieczenia przed niezamierzonym przyłączeniem do sieci będącej pod innym napięciem lub mylnym połączeniem złączy instalacji tlenowej, acetylenowej lub sprężonego powietrza.

2. Rurociągi i armatura instalacji gazów technicznych, pary i wody powinny być oznaczone zgodnie z wymaganiami Polskich Norm.

3. Główne zawory odcinające dopływ gazów technicznych na jednostkę pływającą po zakończeniu pracy każdorazowo powinny być zamykane.

§ 55. 1. Tymczasowe instalacje elektryczne na jednostce pływającej powinny odpowiadać warunkom ochrony przeciwporażeniowej, przewidzianym dla urządzeń o napięciu do 1 kV.

2. Jednostka pływająca powinna posiadać oprócz oświetlenia ogólnego oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne z własnym źródłem zasilania, włączające się automatycznie w razie zaniku napięcia oświetlenia ogólnego.

3. W każdym wypadku stosowania urządzeń i instalacji tymczasowych, zasilanych prądem zmiennym o napięciu do 24 V, należy ocenić, czy w danych warunkach nie istnieje konieczność stosowania niezbędnego dodatkowego zabezpieczenia.

4. Do zasilania elektrycznych narzędzi i przyrządów montażowych, obrabiarek oraz urządzeń używanych do budowy i przebudowy oraz remontu jednostek pływających dopuszcza się stosowanie napięcia przekraczającego 24 V, pod warunkiem spełnienia wymagań ochrony przeciwporażeniowej, o których mowa w ust. 1.

§ 56. 1. Przewody elastyczne, łączące tymczasowe instalacje znajdujące się na jednostce pływającej z rozdzielniami na lądzie, powinny mieć taki zapas długości, aby podczas przechyłów jednostki pływającej i jej ruchów spowodowanych pływami nie nastąpiło zerwanie tych elastycznych połączeń.

2. Tymczasowe instalacje elektroenergetyczne powinny być oznakowane w sposób widoczny i trwałe za pomocą tabliczek znamionowych, opasek metalowych lub w inny sposób.

3. Uruchomienie i eksploatacja tymczasowych instalacji elektroenergetycznych oraz gazów technicznych na jednostkach pływających powinny odbywać się pod nadzorem pracownika uprawnionego do ich obsługi.

4. Rozdzielacze tlenu i acetylenu, przewody oraz punkty czerpania sprężonego powietrza na jednostce pływającej powinny być tak rozmieszczone, aby nie utrudniały swobodnego i bezpiecznego poruszania się pracowników po tej jednostce.

§ 57. 1. Umieszczenie na jednostce pływającej gazów palnych i tlenu w butlach jest dopuszczalne wyłącznie w czasie prób jednostki w morzu oraz w wypadkach awaryjnych, za zgodą pracodawcy.

2. Użycie gazów palnych i tlenu w butlach w czasie prób jednostki w morzu lub w wypadkach awaryjnych wymaga określenia środków koniecznych do zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy.

Rozdział 7

Stosowanie urządzeń wytwarzających promieniowanie

§ 58. 1. Prace przy użyciu izotopów promieniotwórczych, urządzeń laserowych oraz aparatury rentgenowskiej powinny być nadzorowane przez odpowiednio przeszkolone osoby, odpowiedzialne za stan ochrony przed promieniowaniem jonizującym, zgodnie z odrębnymi przepisami.

2. W przypadku jednoczesnego wykonywania w kilku miejscach prac, o których mowa w ust. 1, nadzór powinien być zapewniony we wszystkich miejscach wykonywania tych prac.

3. Bezpośrednio przed przystąpieniem do prac przy użyciu substancji promieniotwórczych i urządzeń wytwarzających promieniowanie oraz w obszarach występowania promieniowania o natężeniu niebezpiecznym dla organizmu ludzkiego osoba nadzorująca pracę jest obowiązana poinformować pracowników o zagrożeniach, jakie mogą wystąpić podczas wykonywania tych prac, oraz o niezbędnych środkach ochrony i sposobie ich stosowania.

§ 59. 1. Urządzenie zawierające izotopy promieniotwórcze z chwilą pobrania z miejsca przechowywania powinno znajdować się pod nadzorem pracownika wyznaczonego spośród stałej obsługi tego urządzenia.

2. Transport wewnątrzzakładowy urządzeń zawierających izotopy promieniotwórcze powinien odbywać się zgodnie z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy, z zachowaniem szczególnej ostrożności i pod nadzorem pracownika obsługującego te urządzenia.

§ 60. Po zakończeniu pracy na jednostce pływającej przy użyciu urządzeń zawierających izotopy promieniotwórcze należy niezwłocznie te urządzenia przetransportować do miejsca stałego przechowywania.

§ 61. Obszary występowania źródeł pól elektromagnetycznych wysokiej częstotliwości, urządzeń radionawigacyjnych lub masztów i anten radiowych powinny być odpowiednio oznaczone zgodnie z odrębnymi przepisami.

Rozdział 8

Prace kadłubowe

§ 62. Pracowników zatrudnionych przy pracach na terenie otwartym należy zabezpieczyć, w miarę istniejących możliwości technicznych, przed opadami atmosferycznymi za pomocą zadaszeń, osłon tkaninowych lub wiat.

§ 63. Na przejściach, które prowadzą na powierzchni montażowej znajdującej się powyżej 0,3 m nad otaczającym terenem, powinny być zainstalowane schody.

§ 64. 1. Przed przemieszczeniem lub obróceniem sekcji kadłuba jednostki pływającej należy sprawdzić:

- 1) jakość wykonywanych prac spawalniczych,
- 2) zgodność wykonania uchwytów z dokumentacją techniczną oraz znaki rozpoznawcze spawacza i odbierającego pracę spawacza,
- 3) stan odłączenia wszystkich połączeń sekcji kadłuba z podłożem i podporami,
- 4) czy usunięto z sekcji zbędne uchwyty, klamry i inny montowany sprzęt,
- 5) czy oczyszczono sekcję z ziemi, wody, lodu i śniegu,
- 6) ciężar sekcji i nośność dźwignicy lub zespołu dźwignic,
- 7) stan przygotowania stanowiska składowania lub montażu do ułożenia sekcji kadłuba,
- 8) zgodność doboru zawiesi, uchwytów i trawers z dokumentacją techniczną,
- 9) prawidłowość oświetlenia,
- 10) warunki atmosferyczne.

2. Niedozwolone jest odwracanie sekcji kadłuba przy użyciu dźwignicy, której wysokość podnoszenia jest mniejsza od długości lub wysokości tej sekcji w płaszczyźnie jej obrotu.

3. W razie wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa pracy przy przemieszczaniu sekcji kadłuba czynność tę należy przerwać, a sekcję opuścić.

§ 65. 1. Stojaki i podpory sekcji kadłuba o trwale oznaczonej nośności powinny być wykonane i ustawione zgodnie z dokumentacją techniczną.

2. Odłączenie zawiesi po opuszczeniu sekcji kadłuba może nastąpić po uprzednim sprawdzeniu prawidłowości jej ułożenia.

§ 66. Przed przystąpieniem do przesuwania sekcji kadłuba przy użyciu liny należy zabezpieczyć:

- 1) poszczególne stanowiska pracy przed uderzeniem liny w razie jej zerwania,
- 2) pochylnię i strefę działania liny przed dostępem osób niezatrudnionych przy przesuwaniu.

§ 67. 1. Ściągacze, podpory masztowe, odciąg i inne urządzenia techniczne służące do montażu sekcji kadłubów powinny posiadać atest, a wielkość dopuszczalnego obciążenia powinna być oznakowana na nich w sposób widoczny i trwały.

2. Stan techniczny urządzeń, o których mowa w ust. 1, należy każdorazowo sprawdzać przed ich użyciem.

§ 68. Przy ważeniu elementów jednostki pływającej metodą podwieszania stosuje się odpowiednio przepisy § 64.

§ 69. Usunięcie podpór, zawiesi i innych elementów służących do podtrzymywania sekcji kadłuba w czasie jej montażu może nastąpić wyłącznie na polecenie osoby bezpośrednio kierującej pracami.

§ 70. 1. Obsługę bram, doków, pochylni, zapadni do wodowania oraz stacji pomp należy powierzać wyłącznym pracownikom odpowiednio przeszkolonym.

2. Z chwilą zamknięcia bram i wypompowania wody ze stanowiska do wodowania należy zapewnić nadzór nad bramami i stacją pomp.

§ 71. Przed wodowaniem jednostki pływającej lub jej części należy opracować technologię tej operacji, która powinna w szczególności uwzględniać:

- 1) przygotowanie akwenu,
- 2) założenia organizacyjno-techniczne w zależności od rodzaju wodowania,
- 3) rodzaje niezbędnych prób do wykonania przed wodowaniem,
- 4) środki bezpieczeństwa pracy i ochrony przeciwpożarowej.

§ 72. 1. W czasie wodowania pracownicy biorący udział w tej operacji podlegają wyłącznie osobie kierującej wodowaniem.

2. Kierujący wodowaniem oraz pilot powinni posiadać szczegółowy wykaz załogi biorącej udział w wodowaniu. Po przeprowadzeniu wodowania kierujący wodowaniem lub kapitan jednostki pływającej powinien sprawdzić według wykazu, czy wszyscy członkowie załogi opuścili jednostkę pływającą.

3. Na jednostkach pływających wodowanych z pochylni wzdłużnych, doków lub podnośników mogą przebywać w czasie wodowania wyłącznie pracownicy obsługujący operację wodowania.

4. Kierujący wodowaniem powinien mieć zapewnioną bezpośrednią łączność z lądem i holownikami oraz załogą będącą na jednostce pływającej w czasie wodowania.

§ 73. Niedozwolone jest przebywanie osób na jednostkach pływających w czasie wodowania z pochylni rzutowych lub za pomocą żurawia lub wózków.

§ 74. W przypadku zaistnienia przeszkody na drodze wodowania lub nagłego pogorszenia się warunków atmosferycznych w czasie wodowania, należy wstrzymać wodowanie do czasu usunięcia przeszkody lub poprawy tych warunków.

Rozdział 9

Prace wyposażeniowe

§ 75. 1. Prace wyposażeniowe na zwodowanej jednostce pływającej mogą być podjęte dopiero po zapewnieniu bezpiecznej stateczności tej jednostki.

2. Ocenę stateczności jednostki pływającej w kolejnych etapach jej wyposażania należy przeprowadzić zgodnie z dokumentacją opracowaną na podstawie pomiarów wykonanych po wodowaniu:

- 1) jednostki prototypowej,
- 2) jednostki ze znacznymi zmianami konstrukcyjnymi oraz
- 3) każdej piątej jednostki w danej serii.

3. Ustawienie na pokładzie jednostki pływającej ciężarów oraz przepompowywanie zbiorników, mogące mieć wpływ na jej stateczność, może nastąpić wyłącznie za zgodą osoby kierującej budową i przebudową oraz remontem.

4. Przed przystąpieniem do przegłębiania jednostki pływającej należy sprawdzić, czy rozmieszczenie ciężarów nie spowoduje utraty stateczności poprzecznej tej jednostki.

5. W czasie trwania prac wyposażeniowych wykonywanych na jednostce pływającej znajdującej się na wodzie należy zabezpieczyć przed przypadkowym otwarciem przez osoby nieupoważnione zawory zaburtowe, w szczególności kingstonowe.

§ 76. Prace przy użyciu sprężonych gazów niepalnych oraz próby hydrauliczne i pneumatyczne mogą wykonywać wyłącznie pracownicy posiadający odpowiednie kwalifikacje.

§ 77. Na elementach wyposażenia montowanych przy użyciu podnośników lub dźwignic należy w sposób widoczny oznakować ich masę całkowitą.

§ 78. 1. Włazy komunikacyjne, montażowe i przejścia stwarzające niebezpieczeństwo upadku osób lub przedmiotów powinny być zabezpieczone pokrywami, ogrodzeniem, barierkami lub w inny sposób.

2. Pochylnie rufowe i konstrukcje z nimi związane powinny być zabezpieczone barierkami ochronnymi

i krawężnikami. Jeżeli ze względów technologicznych zabezpieczenie takie nie jest możliwe, niedozwolone jest wyznaczanie przejść w pobliżu tych pochylni.

§ 79. 1. Pontony używane przy pracach wyposażeniowych powinny być zaopatrzone w koła ratunkowe, liny i bosaki.

2. Jeżeli ponton jest bez nadburcia lub bariery ochronnej, pracownicy na nim zatrudnieni są obowiązani nosić odpowiednie kamizelki wypornościowe.

§ 80. Terminy i zakresy prac prowadzonych w pobliżu śrub napędowych i płetw sterowych powinny być uzgodnione z zespołami montującymi te urządzenia oraz zatwierdzone przez osobę kierującą budową i przebudową oraz remontem.

§ 81. Podczas montażu maszyny sterowej płetwa steru powinna być zabezpieczona przed niekontrolowanym wychyleniem.

§ 82. Przed napełnieniem instalacji jednostki pływającej gazami lub płynami należy:

- 1) przeprowadzić odbiór jakościowy montażu instalacji zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentacji technicznej,
- 2) zainstalować i wyregulować urządzenia kontrolno-pomiarowe i sygnalizacyjne, a urządzenia do awaryjnego otwierania lub zamykania zaworów zabezpieczyć przed dostępem osób nieupoważnionych,
- 3) zabezpieczyć pomieszczenia, w których następuje napełnienie instalacji gazami skroplonymi lub czynnikami chłodniczymi, przed dostępem osób niezatrudnionych przy tych czynnościach.

§ 83. 1. Przed włączeniem napięcia do obwodu instalacji elektrycznej na jednostce pływającej należy:

- 1) przeprowadzić kontrolę jakości obwodu i prawidłowości osłonięcia części będących pod napięciem,
- 2) zabezpieczyć obwody nieuruchamiane przed dopływem prądu elektrycznego,
- 3) wyznaczyć stały nadzór nad uruchamianymi obwodami instalacji elektrycznej.

2. Włączenie napięcia może nastąpić po uprzednim porozumieniu się z osobą kierującą budową i przebudową oraz remontem i pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za montaż instalacji elektrycznej.

§ 84. 1. Przy podłączeniu jednostki pływającej do źródła prądu elektrycznego znajdującego się na lądzie osoba podłączająca powinna każdorazowo sprawdzić na wejściowych tablicach rozdzielczych biegunowość i kolejność faz przekazywanej energii elektrycznej.

2. Wykonywanie prac w oddanej do eksploatacji sieci elektrycznej będącej pod napięciem dozwolone jest za zgodą osoby kierującej budową i przebudową oraz remontem i po uprzednim:

- 1) odłączeniu obwodu od źródła zasilania,
- 2) wyjęciu z tablicy rozdzielczej bezpieczników,
- 3) założeniu tablic ostrzegawczych,
- 4) przeprowadzeniu koniecznych prac przygotowawczych i zwarciu faz obwodu.

§ 85. 1. Montaż na jednostce pływającej będącej w budowie, przebudowie lub remoncie:

- 1) żurawi pokładowych i bomów przetładunkowych,
- 2) żurawików łodziowych i innych urządzeń do wodowania i podnoszenia łodzi ratunkowych lub ratowniczych,
- 3) urządzeń kotwiczno-cumowniczych,
- 4) pokryw luków,
- 5) pokryw nad rampami zjazdowymi,
- 6) masztów

powinien być wykonany pod nadzorem osoby kierującej budową, przebudową lub remontem.

2. Przed przystąpieniem do prac, o których mowa w ust. 1, należy dokonać wpisu do odpowiedniego rejestru zgodnie z obowiązującymi w zakładzie zasadami ustalonymi przez pracodawcę, a terminy i zakres prac uzgodnić z osobą kierującą budową i przebudową lub remontem.

3. Teren, na którym są wykonywane na wysokości prace, o których mowa w ust. 1, powinien być odpowiednio zabezpieczony przed dostępem pracowników niezatrudnionych przy tych czynnościach oraz oznakowany tablicami informacyjnymi.

Rozdział 10

Prace w zbiornikach

§ 86. Do prac szczególnie niebezpiecznych należą prace wykonywane w:

- 1) zbiornikach eksploatacyjnych i ładunkowych, paliwa, wody, fekaliów, chemikaliów,
- 2) dnach podwójnych,
- 3) koferdamach,
- 4) tunelach wału śrubowego, zęzach i komorach łańcuchowych,
- 5) zbiornikach gazu,
- 6) innych przestrzeniach częściowo lub całkowicie zamkniętych.

§ 87. Prace w zbiornikach i w innych przestrzeniach częściowo lub całkowicie zamkniętych powinny być prowadzone zgodnie z instrukcjami bezpieczeństwa i higieny pracy, przy zapewnieniu nadzoru i wymaganej asekuracji.

§ 88. Prace w zbiornikach powinny być prowadzone po spełnieniu wymagań określonych w ogólnych przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy oraz po stwierdzeniu, że:

- 1) w zbiorniku nie występują substancje palne lub wybuchowe; jeżeli nie jest możliwe ich usunięcie, stężenie tych substancji nie powinno przekraczać 10% dolnej granicy wybuchowości przy co najmniej 18% stężeniu tlenu,
- 2) zbiornik został oczyszczony i wewnątrz osuszony z pozostałości przechowywanych substancji,
- 3) od zbiornika odłączono przewody hydrauliczne i rurociągi ładunkowe w sposób uniemożliwiający przypadkowe ich podłączenie,
- 4) w zbiorniku zastosowano nadmuchi powietrza zapewniający odpowiednie parametry czystości powietrza, w każdym przypadku wykonywania prac malarskich, spawalniczych lub innych stwarzających zagrożenie pożarowe i toksyczne,
- 5) w pobliżu wykonywania prac, o których mowa w pkt 4, będą umieszczone napisy informacyjno-ostrzegawcze,
- 6) pracownicy skierowani do pracy w zbiornikach zostali wyposażeni w niezbędne środki ochrony indywidualnej, a w szczególności ochrony dróg oddechowych, odpowiednie szelki bezpieczeństwa z linkami asekuracyjnymi i hełmy ochronne,
- 7) zawartość tlenu w powietrzu będącym w zbiorniku wynosi co najmniej 18%.

§ 89. Szczegółowe zasady pracy w zbiornikach określają odrębne przepisy oraz instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy.

Rozdział 11

Nakładanie powłok ochronnych

§ 90. 1. Miejsca, w których przeprowadzane są prace szczególnie niebezpieczne, takie jak laminowanie, klejenie, malowanie, w trakcie których wydzielają się składniki wybuchowe lub szkodliwe dla zdrowia, powinny być wydzielone, a strefy zagrożenia oznakowane odpowiednimi tablicami informacyjno-ostrzegawczymi, zabraniającymi przebywania w nich osób niezatrudnionych oraz wykonywania innych prac i używania otwartego ognia.

2. Podjęcie i prowadzenie prac związanych z wydzielaniem się palnych substancji na jednostkach pływających może nastąpić jedynie na podstawie pisemnego zezwolenia wydanego w trybie ustalonym w zakładzie lub przez wpis do książki prac pożarowo niebezpiecznych.

§ 91. 1. Wytrawianie materiałów hutniczych używanych do budowy i przebudowy oraz remontu jednostki pływającej może być wykonywane na terenie otwartym lub w wydzielonym pomieszczeniu, pod warunkiem zabezpieczenia miejsca wytrawiania przed dostępem osób postronnych.

2. Składowiska naczyń z kwasami służącymi do wytrawiania usytuowane na terenie otwartym powinny być odpowiednio wydzielone i zabezpieczone ogrodzeniem.

3. Przy wejściu na tereny, o których mowa w ust. 1 i 2, należy umieścić tablice informacyjno-ostrzegawcze.

4. Ładowanie materiałów hutniczych przeznaczonych do wytrawiania do wanien usytuowanych na terenie otwartym powinno odbywać się wyłącznie przy użyciu odpowiednich pojemników i dźwignic.

5. Wanny, w których następuje proces wytrawiania, usytuowane na terenie otwartym, powinny być zaopatrzone w odpowiednie pokrywy.

6. Po zakończeniu procesu wytrawiania wanny powinny być przykryte pokrywami.

7. W pomieszczeniach, w których prowadzony jest proces wytrawiania materiałów hutniczych, powinny być zainstalowane instalacje wodociągowe, służące do zmywania i sflukiwania pomieszczeń i urządzeń technicznych.

8. W pomieszczeniach, o których mowa w ust. 7, podczas prac ładowania materiałów hutniczych do wanien powinny przebywać jednocześnie co najmniej dwie osoby, nie licząc stałej obsługi dźwignic.

§ 92. Farby, mieszanki farb oraz chemikalia przeznaczone do prac na jednostkach pływających powinny być przygotowane na lądzie, z wyjątkiem przypadków określonych przez pracodawcę w instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 93. Pozostałości nieużytych materiałów palnych oraz odpady i zanieczyszczone czyściwo, gromadzone w zamykanych pojemnikach, powinny być usuwane ze stanowiska pracy na wyznaczone miejsce niezwłocznie, jednak nie później niż po zakończeniu zmiany roboczej.

§ 94. 1. Urządzenia techniczne i instalacje służące do czyszczenia powierzchni, malowania, laminowania i izolowania, pracujące pod ciśnieniem, powinny być kontrolowane przez służby nadzoru technicznego zakładu, zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową tych urządzeń i instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Przy malowaniu systemem hydrodynamicznym węże doprowadzające farbę do pistoletów powinny być zabezpieczone przed przypadkowym uszkodzeniem.

3. W czasie przerw w pracy ciśnienie w przewodach pneumatycznych i hydraulicznych urządzeń natryskowych powinno być zredukowane do ciśnienia atmosferycznego.

4. Instalacje i urządzenia techniczne używane do malowania, laminowania i izolowania powinny być zabezpieczone przed gromadzeniem się ładunków elektrostatycznych.

§ 95. 1. Urządzenia techniczne zaopatrzone w paleńską służące do podgrzewania substancji bitumicznych i innych powinny być wyposażone w iskrochrony.

2. Pojemniki, w których następuje podgrzewanie substancji określonych w ust. 1, należy zabezpieczyć przed przedostawaniem się wody do ich wnętrza.

3. Urządzeń, o których mowa w ust. 1, nie należy stosować na jednostkach pływających oraz ustawiać w pobliżu materiałów palnych.

4. Niedozwolone jest przenoszenie roztopionych substancji, o których mowa w ust. 1, w otwartych naczyniach oraz przemieszczanie się z nimi po drabinach.

§ 96. Miejsce, w którym prowadzi się natrysk materiałów zawierających palne rozpuszczalniki, powinno być poddane wentylacji w sposób naturalny lub sztuczny w celu niedopuszczenia do powstania stężeń wyższych od 10% dolnej granicy ich wybuchowości.

§ 97. Przy malowaniu hydrodynamicznym malarz powinien tak posługiwać się pistoletem, aby nie spowodować zagrożenia wynikającego z wysokiego ciśnienia materiału stosowanego do natryskiwania.

§ 98. 1. Prace malarskie należy organizować w taki sposób, aby pomiędzy pracownikami zachowany był zawsze kontakt wzrokowy lub słuchowy.

2. Podczas malowania zbiorników i pomieszczeń trudno dostępnych, z wyjątkiem drobnych prac malarskich (poprawek, uzupełnień), oraz w czasie pracy w pomieszczeniach, w których pracuje tylko jedna osoba, powinna być zapewniona asekuracja tej osoby.

3. Na jednostkach pływających nie należy malować ani laminować systemem natryskowym pomieszczeń o kubaturach mniejszych niż 15 m³.

4. Odzież i obuwie pracowników zatrudnionych przy pracy z substancjami palnymi nie może powodować iskrzenia.

§ 99. Prowadzenie prac laminowania poliestrami nienasyconymi powinno być zgodne z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy, uwzględniającą wymagania związane ze stosowaniem nadtlenków organicznych.

§ 100. 1. Pracownicy zatrudnieni przy pracach izolacyjnych z użyciem wełny szklanej, bazaltowej i żużlowej powinni być wyposażeni w odpowiedni sprzęt ochrony indywidualnej.

2. Postępowanie z materiałami izolacyjnymi zawierającymi azbest określają odrębne przepisy.

§ 101. 1. Do czyszczenia lub mycia pomieszczeń, urządzeń technicznych lub elementów na jednostce pływającej należy stosować substancje niepalne o ograniczonej agresywności chemicznej.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się użycie palnych rozpuszczalników, pod warunkiem przestrzegania wymogów określonych w odrębnych przepisach.

3. Przy pracach określonych w ust. 1 i 2 stosowanie rozpuszczalników lub innych niebezpiecznych i szkodli-

wych substancji za pomocą rozpylania aparatami natryskowymi jest niedozwolone.

Rozdział 12

Próby jednostek pływających

§ 102. 1. Warunkiem rozpoczęcia prób jednostek pływających na uwięzi jest zakończenie montażu instalacji i wyposażenia technicznego w zakresie zapewniającym sprawne i bezpieczne prowadzenie tych prób. Próby te powinny być poprzedzone:

- 1) zakończeniem prac spawalniczych w rejonie siłowni,
- 2) uzyskaniem pełnej gotowości technicznej wodnej instalacji przeciwpożarowej na całej jednostce pływającej, w tym instalacji do gaszenia pożaru w siłowni, lub zainstalowaniem równorzędnej technologicznej instalacji gaśniczej,
- 3) stwierdzeniem pełnej gotowości technicznej oświetlenia awaryjnego w rejonie siłowni,
- 4) zapewnieniem pełnej gotowości technicznej awaryjnego zamykania świetlików i drzwi grodziowych w siłowni, zaworów szybko zamykających paliwa, wyłączania wentylatorów siłowni, otwierania zaworów spustu freonu za burtę.

2. Organizacja przygotowania jednostek pływających do prób na uwięzi powinna być zgodna z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 103. 1. Próby poszczególnych instalacji i urządzeń technicznych powinny odbywać się pod nadzorem osoby kierującej budową, przebudową lub remontem, zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem prób.

2. Próby, o których mowa w ust. 1, powinny być przeprowadzane zgodnie z:

- 1) dokumentacją techniczno-ruchową producentów maszyn i urządzeń technicznych podlegających próbom,
- 2) instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 104. 1. Pomieszczenia i rejony prób, w których istnieje zagrożenie bezpieczeństwa pracy, powinny być zabezpieczone przed dostępem osób niezatrudnionych i oznakowane tablicami informacyjno-ostrzegawczymi.

2. Podczas przeprowadzania prób instalacji do gaszenia pożaru w siłowni i w innych pomieszczeniach powinni znajdować się wyłącznie pracownicy biorący udział w tych próbach.

3. Pomieszczenia, w których przeprowadzane są próby instalacji do gaszenia pożaru, powinny być zabezpieczone przed wydostaniem się na zewnątrz czynników szkodliwych. Po przeprowadzeniu prób gaszenia pożaru należy pomieszczenia poddać dokładnym zabiegom przewietrzania, a następnie dokonać pomiaru stężenia czynników szkodliwych.

4. Po przeprowadzeniu prób instalacji do gaszenia pożaru urządzenia służące do awaryjnego uruchomienia tych instalacji należy zabezpieczyć przed dostępem osób nieupoważnionych.

5. Przed przystąpieniem do prób chłodzenia pomieszczeń chłodniczych należy upewnić się, czy w tych pomieszczeniach nie przebywają osoby.

§ 105. W czasie przeprowadzania prób rozruchowych silnika głównego jednostki pływającej i śruby napędowej należy:

- 1) zapewnić przebieg prób niezagrażający nabrzeżom i obiektom zakładowym lub portowym,
- 2) zabezpieczyć jednostkę pływającą dodatkowymi cumami,
- 3) zabezpieczyć przed zerwaniem cum sąsiednie jednostki pływające,
- 4) odpowiednio zabezpieczyć ster jednostki pływającej poddawanej próbom, a także stery jednostek znajdujących się w pobliżu rejonu prób,
- 5) usunąć z akwenu wodnego przedmioty, które mogłyby zakłócić przebieg prób,
- 6) ostrzec za pomocą odpowiednich tablic informacyjno-ostrzegawczych jednostki przepływające obok o dokonywanej próbie,
- 7) zapewnić wachty maszynowe i pokładowe.

§ 106. W czasie prób obciążeń wytrzymałościowych oraz przy przeprowadzaniu prób przechyłów na jednostce pływającej elementy obciążające powinny być zabezpieczone przed samoczynnym przemieszczeniem lub upadkiem.

§ 107. W czasie przeprowadzania prób prądnic oporniki prądu elektrycznego używane w tych próbach powinny być:

- 1) zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych,
- 2) wyposażone w niezbędne zabezpieczenia (w tym również przeciwporażeniowe) i urządzenia sygnalizacyjne,
- 3) nadzorowane przez wyznaczonego pracownika.

§ 108. 1. Warunkiem rozpoczęcia przez jednostkę pływającą prób morskich jest zakończenie prób na uwięzi w zakresie zapewniającym sprawne i bezpieczne prowadzenie prób morskich.

2. Jednostka pływająca przygotowana do wyjścia w morze, celem odbycia prób morskich, powinna spełniać warunki bezpieczeństwa żeglugi oraz spełniać odpowiednie warunki sanitarne.

§ 109. 1. Za bezpieczeństwo jednostki pływającej i uczestników prób podczas rejsu próbnego odpowiada kapitan. Zarządzenia kapitana obowiązują wszystkich uczestników rejsu.

2. Kierownik prób przekazuje kapitanowi dzienny harmonogram i uzgadnia z nim miejsce i sposób prze-

prowadzania prób. Dotyczy to w szczególności takich prób, jak: dewiacja kompasów, cyrkulacja, próby urządzeń kotwicznych i potowowych.

§ 110. Załoga jednostki pływającej oraz pozostałe osoby biorące udział w rejsie próbnym powinny mieć zapewnione odpowiednie warunki wyżywienia i wypoczynku oraz opiekę lekarską.

§ 111. Próbę maszyn, urządzeń technicznych i instalacji podczas rejsu próbnego powinni przeprowadzać tylko upoważnieni pracownicy armatora, producenta lub odpowiednio przeszkoleni pracownicy zakładu wykonującego remont.

§ 112. Przy przeprowadzaniu w morzu prób maszyn, urządzeń technicznych i instalacji stosuje się odpowiednio przepisy § 108 i § 109 ust. 1.

§ 113. Niedozwolone jest podczas rejsu próbnego wykonywanie prac, które zagrażają życiu załogi lub bezpieczeństwu jednostki pływającej.

Rozdział 13

Remonty jednostek pływających

§ 114. 1. Jednostka pływająca przed oddaniem jej do remontu powinna być odpowiednio opróżniona i oczyszczona z różnych pozostałości.

2. Przed rozpoczęciem prac remontowych wykonawca remontu powinien sprawdzić jakość wykonania uzgodnionych prac przygotowawczych, obciążających armatora, oraz ważność atestów urządzeń technicznych przejętych w użytkowanie.

§ 115. Decyzję o wejściu pracowników na jednostkę pływającą, którą poddano fumigacji, wydaje osoba kierująca remontem, po uprzednim uzyskaniu zgody właściwego organu portowego odpowiedzialnego za stan sanitarno-epidemiologiczny jednostek pływających.

§ 116. 1. Zezwolenie na wejście do zbiorników, w których znajdowało się paliwo, produkty naftowe, gazy lub ciecze szkodliwe dla zdrowia, jak również do innych pomieszczeń zamkniętych, w których może wystąpić atmosfera beztlenowa, wydaje osoba kierująca remontem na podstawie świadectwa wystawionego przez upoważnione laboratorium pomiarowo-badawcze lub w oparciu o wyniki uzyskane metodą szybkich oznaczeń.

2. Osoba kierująca pracownikami jest obowiązana zorganizować nadzór w celu zapewnienia bezpieczeństwa i pomocy pracownikom wchodzącym do zbiorników, o których mowa w ust. 1, zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 117. Przy pracach podwodnych należy zatrudniać wyłącznie nurków lub płetwonurków posiadających uprawnienia do wykonywania tych prac.

§ 118. W pomieszczeniach, w których prowadzone są prace demontażowe urządzeń technicznych i instalacji chłodniczych napełnianych freonem, niedozwolone jest jednoczesne prowadzenie prac spawalniczych.

§ 119. Sposób przeprowadzania demontażu elementów konstrukcji, które podczas cięcia gazowego mogą wydzielać gazy toksyczne, odpryskiwać lub być przyczyną pożaru, powinien być zgodny z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy.

Rozdział 14

Dokowanie i cumowanie jednostek pływających

§ 120. Każde dokowanie jednostki pływającej należy przeprowadzać zgodnie z instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 121. Niedozwolone jest przebywanie na doku osób niezatrudnionych przy operacji dokowania.

§ 122. Niedozwolona jest praca żurawi dokowych podczas zanurzania i wynurzania doku.

§ 123. Pomosty łączące jednostkę pływającą z dokiem należy wyposażyć w barierki i siatki ochronne, zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 124. 1. Na zwodowanej jednostce pływającej powinien znajdować się trap sztormowy zawieszony od strony wody w sposób umożliwiający bezpieczne wejście na pokład tej jednostki.

2. Na rufie i dziobie jednostki, o której mowa w ust. 1, powinna znajdować się swobodnie zwisająca lina holownicza o odpowiedniej wytrzymałości, umożliwiająca szybkie podanie cumy na holownik w przypadku zerwania się statku z cum.

§ 125. 1. Cumowanie powinno być wykonywane pod nadzorem osoby kierującej zespołem pracowników cumowniczych.

2. Holowanie i przestawianie jednostek pływających należy powierzać wyłącznie pilotom posiadającym odpowiednie uprawnienia.

§ 126. Cumowanie jednostki pływającej w budowie, przebudowie i remoncie:

- 1) zasadnicze — dla siły wiatru do 9° w skali Beauforta (20 m/s),
- 2) w warunkach sztormowych — dla siły wiatru powyżej 9° w skali Beauforta (20 m/s),
- 3) jednostek pływających znajdujących się w akwenach zakładowych podczas wodowania jednostki,
- 4) niezbędne do przeprowadzenia prób silnika głównego na uwięzi,

5) jednostek pływających do realizacji niektórych nietypowych procesów technologicznych

należy realizować zgodnie z zasadami określonymi przez urząd morski oraz instrukcją bezpieczeństwa i higieny pracy opracowaną przez pracodawcę.

§ 127. 1. Osoba kierująca budową i przebudową oraz remontem obowiązana jest zgłaszać komórce organizacyjnej, odpowiedzialnej za cumowanie, wszelkie prace wymagające zmian w czynnościach cumowania.

2. Podczas czynności cumowania na podkładzie jednostki pływającej, jak i na nabrzeżu, niedozwolone jest przebywanie w zasięgu lin i w pobliżu urządzeń cumowniczych osób nieupoważnionych.

§ 128. Podczas zmiany roboczej należy dokonać przeglądu stanu cumowania jednostek pływających oraz usunąć zauważone nieprawidłowości.

§ 129. Do urządzeń cumowniczych na pokładzie jednostki pływającej i na nabrzeżu powinien być zapewniony swobodny dostęp.

§ 130. 1. Ilość i wymiary lin cumowniczych mocujących jednostkę pływającą do nabrzeża w okresie budowy i przebudowy oraz remontu powinny odpowiadać wymaganiom eksploatacyjnym dotyczącym tej jednostki, przewidzianym w dokumentacji technicznej.

2. Do cumowania jednostek pływających należy używać wyłącznie pachołków i przewłok specjalnie przeznaczonych do tego celu na pokładach oraz pierścieni znajdujących się na nabrzeżu.

§ 131. Podczas sztormu w zamkniętym akwencie stoczniovym powinien znajdować się co najmniej jeden holownik oraz zespół pracowników zajmujących się cumowaniem jednostek pływających.

§ 132. Za cumowanie i odpowiednie zabezpieczenie przed sztormem remontowanych jednostek pływających odpowiedzialny jest kapitan statku.

§ 133. Pracodawca powinien powołać zespoły ratownicze, których zakres działania określa regulamin pracy.

Rozdział 15

Przepisy końcowe

§ 134. Traci moc rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 kwietnia 1993 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i remoncie jednostek pływających (Dz. U. Nr 33, poz. 151).

§ 135. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 90 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki: w z. *H. Ogryczak*